

Bodzási Balázs* – Tanács Péter**

Az új választottbírószági törvény

1. AZ ÚJ TÖRVÉNY MEGALKOTÁSÁNAK FŐBB OKAI

A hazai befektetési környezetet a külföldi vállalkozások számára vonzóbbá teheti és így közvetve hazánk versenyképességét javíthatja, ha belföldön is a felek rendelkezésére áll megfelelő színvonalú választottbírószági vitarendezési fórum. A választottbíráskodás fő előnye, hogy a felek jogvitáját a felek által kiválasztott személyek, a felek által meghatározott szabályok szerint lefolytatott eljárásban dönthetik el. A magyarországi választottbíráskodás a gazdasági élet szereplői számára elsősorban akkor jelentheti az állami igazságszolgáltatás és a külföldi választottbírószágok valódi alternatíváját, ha a szabályozási környezet lehetővé teszi, hogy a jogvitát a felek bizalmát élvező, pártatlan és független személyek az állami igazságszolgáltatási szervekhez képest gyorsabban, magas színvonalon eldöntsék.

Az 1994-es választottbírószági törvény (a továbbiakban: régi Vbtv.) az ENSZ Nemzetközi Kereskedelmi Jogi Bizottsága (UNCITRAL) által 1985-ben elfogadott mintatörvény felépítését, szabályozási rendszerét követi. Ezáltal alkalmas volt arra, hogy megteremtse Magyarországon a korszerű választottbíráskodás jogi kereteit.

Az új eljárási kódexek megszületése és az a tény, hogy a régi Vbtv. megalkotása óta már több mint húsz év eltelt, felvetette egy új választottbírószági törvény megalkotásának a szükségességét. Az új törvénnyel szembeni elvárás volt, hogy az elmúlt két évtized nemzetközi szabályozási tendenciáit is vegye figyelembe. E szabályozási igénynek megfelelően az Országgyűlés 2017. május 30. napján elfogadta a választottbíráskodásról szóló 2017. évi LX. törvényt (a továbbiakban: új Vbtv.).¹ A jelzett elvárások alapján az új törvény figyelembe veszi az UNCITRAL által elfogadott modell törvény 2006-os módosításait, pótolja a régi Vbtv. alkalmazása során felmerült szabályozási hiányokat, valamint új alapokra helyezi a magyarországi állandó választottbíráskodás szervezeti kereteit.

Az új szabályzás a jogalkotó reményei szerint alkalmas lehet arra, hogy hatékonyabban biztosítsa a pártatlan, független és megfelelő szakértelemmel rendelkező bírák kiválasztását, valamint a választottbírószági eljárás gyors lefolytatását. Mindettől – reményeink szerint – az várható, hogy a gazdasági élet szereplői számára vonzóbbá válik a választottbíráskodás.

Az alábbiakban az új Vbtv. néhány új intézményét kívánjuk bemutatni, megpróbálva eloszlatni az ezekkel szemben megfogalmazott – álláspontunk szerint nagyrészt alaptalan – félelmeket és aggodalmakat.²

2. AZ ELJÁRÁSÚJÍTÁS

Az új Vbtv. egyik új intézménye az eljárásújítás, amely komoly szakmai vitát váltott ki. A kritikus vélemények szerint a választottbíráskodás egyik legfőbb erénye, hogy a választottbírószág ítélete véglegesnek tekinthető, ami az eljárásújítás lehetősége miatt elveszik, ezért az eljárásújítás lehetőségével szembesülve a felek inkább külföldi választottbírószág eljárását fogják kikötni a szerződéseikben. Az eljárásújítás jogintézménye pedig így nagymértékben alááshatja a belföldi választottbírószági eljárás igénybevétele iránti hajlandóságot.

Az új törvény szerint a felek eltérő megállapodásának hiányában a választottbírószági ítélet átvételét követő egy éven belül eljárásújításnak van helye. Ennek feltétele az új Vbtv. 49. §-a szerint az, hogy a fél olyan tényre vagy bizonyítékra hivatkozzon, amelyet az alapeljárásban önhibáján kívül nem érvényesített, feltéve, hogy az – elbírálása esetén – a félre kedvezőbb határozatot eredményezhetett volna.

Az új Vbtv. tehát megteremti a lehetőséget arra, hogy a felek az ítélethozatalt megelőző eljárásban nem ismert tényre vagy bizonyítékra hivatkozással kérhessék a választottbírószági ítélet felülvizsgálatát. Az aligha vitatható, hogy az új törvénynek is biztosítania kell a választottbírószági eljárás gyors befejezését. Jogosan merül fel azonban az az igény is, hogy a jogvitát ne hibás ítélet döntse el. Az eljárásújítás pedig éppen arra ad lehetőséget, hogy az alapügyre vonatkozó, utóbb felmerült tény vagy bizonyíték alapján a hibás tényállás és a hibás ítélet korrigálható legyen.

* Bodzási Balázs: Igazságügyi Minisztérium, igazságügyi és magánjogi jogalkotásért felelős helyettes államtitkár; Budapesti Corvinus Egyetem, Gazdasági Jogi Tanszék, tanszékvezető.

** Tanács Péter: Igazságügyi Minisztérium, beosztott bíró, Civilisztikai és Igazságügyi Kodifikációs Főosztály.

1 Az új törvényről írt rövid áttekintést lásd LAJER Zsolt: Gyors széljegyzetek az új választottbírószági törvény margójára. In: Bodzási Balázs (szerk.): *A versenyképesség jogi kérdései 2017-ben. Tanulmányok a gazdasági jog köréből*. HVG-Orac Kiadó, Budapest, 2017. 176–188. p.

2 Az új törvényre vonatkozó – véleményünk szerint erőteljesen túlzó – kritikát fogalmaz meg például Kecskés László. Lásd KECSKÉS László: A választottbíráskodás problémái Magyarországon a 2017. évi LX. törvény elfogadása utáni helyzetben. In: *Európai Jog*, 2017/5. pp. 1–11.

Az új törvény szabályaitól a felek akkor térhetnek el, ha azt a törvény lehetővé teszi. Az eljárásújtás szabályai diszpozitívak, amiből az következik, hogy a felek az eljárásújtás feltételeit a törvénytől eltérően is meghatározhatják, illetve az eljárásújtás lehetőségét akár ki is zárhatják a szerződésükben. Így a felek maguk dönthetik el, hogy az eljárás végleges befejezéséhez fűződik erősebb érdekük, vagy ahhoz, hogy fenntartsák annak a lehetőségét, hogy egy utóbbi felmerült tény vagy bizonyíték alapján a tényállás, illetve az ítélet hibája korrigálható legyen. Az eljárásújtásra vonatkozó szabályozás, a felek számára eltérést engedő mivolta miatt a választottbíráskodás sajátosságaihoz megfelelően igazodik.

Az eljárásújtással kapcsolatos vitában az is felmerült, hogy az eljárásújtás jogintézménye miatt veszélybe kerül-e a belföldi választottbírói ítéletek külföldi végrehajthatósága. A külföldi választottbírói határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló New York-i Egyezmény V. cikk (1) bekezdés e) pontja úgy rendelkezik, hogy a választottbírói határozat elismerése és végrehajtása annak a félnek kérelmére, akivel szemben azt érvényesíteni kívánják, csak abban az esetben tagadható meg, ha ez a fél annál az illetékes hatóságnál, amelynél az elismerést és a végrehajtást kéri, bizonyítja, hogy a választottbírói határozat a felekre még nem vált kötelezővé, vagy annak az országnak illetékes hatósága, amelyben vagy amely jogának alkalmazásával a határozatot hozták, azt hatályon kívül helyezte vagy felfüggesztette. Az új Vbtv. 53. § (1) bekezdése szerint a választottbírói ítélet hatálya ugyanaz, mint a jogerős bírói ítéleté; azaz az eljárásújtás lehetőségétől függetlenül ugyanúgy kötelező a felekre nézve, mint ahogy a rendes bíróság jogerős ítélete is kötelező, függetlenül attól, hogy a perújítás lehetősége biztosított. Ebből következően önmagában amiatt, hogy a magyar jog lehetőséget biztosít az eljárásújtásra, külföldön sem tagadható meg a belföldi választottbírói ítélet végrehajtása.

Összességében tehát megállapítható, hogy a választottbíráskodás sajátosságaihoz megfelelően igazodik az eljárásújtásra vonatkozó szabályozás. Mivel a törvény lehetőséget ad arra, hogy az eljárásújtási szabályok alkalmazását a felek a választottbírói szerződésben kizárják, nem tűnik megalapozottnak az a kritika, amely szerint az eljárásújtás jogintézménye el fogja riasztani a feleket belföldi választottbírói eljárás kikötésétől.

3. A BEAVATKOZÁS

Az új törvény alapján bármelyik fél kérelmére a választottbírói tanács tájékoztatja azt, akinek jogi érdeke fűződik ahhoz, hogy a választottbírói eljárás miként dőljön el, hogy az eljárásba az azonos érdekű fél nyertességének előmozdítása érdekében beavatkozhat (új Vbtv. 37. §). A beavatkozás jogintézményének kodifikálása lehetővé teszi, hogy a választottbírói szerződésben nem részes személy is részt vehessen a választottbírói eljárásban, ha jogi érdeke fűződik valamilyen fél pernyertességéhez. A beavatkozás engedélyezése esetén a beavatkozó az azonos érdekű fél nyertességét álláspontjának előadásával és bizonyítási indítvány előterjesztésével segítheti elő.

A választottbíráskodás egyik előnye annak bizalmas jellege. A beavatkozás jogintézménye kapcsán felmerült olyan álláspont is, amely szerint annak lehetővé tétele a választottbírói eljárás bizalmas jellegét veszélyezteti, mivel lehetővé teszi a választottbírói szerződésben nem részes személy részvételét az eljárásban. Felmerült az is, hogy emiatt a beavatkozást legfeljebb akkor szabad megengedni, ha ahhoz minden fél hozzájárul.

Kétségtelen, hogy számos érv szól amellett, hogy a választottbírói eljárásba a beavatkozás lehetőségét csak akkor indokolt biztosítani, ha abba a beavatkozást indítványozó fél ellenfele is beleegyezik. Ez azonban a jogintézmény kiüresítését eredményezné, mivel a másik fél értelemszerűen nem feltétlenül érdekelt abban, hogy az ellenfele pernyertességét elősegítő szereplő lépjen be az eljárásba. Az természetesen nem vitatható, hogy a beavatkozás esetén is biztosítani kell az eljárás bizalmas jellegét, de kérdés, hogy azt a törvénynek azzal kell-e biztosítania, hogy a beavatkozás lehetőségét az ellenfél hozzájárulásához köti. Véleményünk szerint a felek megállapodása, illetve az állandó választottbírói eljárási szabályzata is meghatározhat olyan, a beavatkozóra vonatkozó eljárási kötelezettségeket, amelyek biztosíthatják az eljárás bizalmas jellegét.

4. IDEIGLENES INTÉZKEDÉS

A régi Vbtv. is lehetőséget adott a választottbírói eljárásnak arra, hogy ideiglenes intézkedést hozzon. Nem adott azonban támpontot arra vonatkozóan, hogy milyen típusú intézkedésekre van lehetőség, és hogy az elrendelés kapcsán milyen körülményeket kellene a választottbírói eljárásnak mérlegelnie. A régi törvény az ideiglenes intézkedés végrehajthatóságát sem biztosította.

A részletes szabályozás hiányát az új Vbtv. az UNCITRAL mintatörvény 2006-os újításának átvételével pótolja. Az új törvény alapján is a felek kérelmére van lehetőség ideiglenes intézkedésre és – hasonlóan a régi Vbtv.-hez – az új törvény is eltérést engedő szabályokat határoz meg, azaz a felek a törvény részletszabályaitól eltérhetnek, vagy akár ki is zárhatják megállapodásukban az ideiglenes intézkedés lehetőségét. Az új Vbtv. belföldön biztosítja az ideiglenes intézkedés végrehajthatóságát is.

Annak elismerése mellett, hogy indokolt volt az ideiglenes intézkedés részletesebb szabályozása, többen kritizálták az új törvényt amiatt, hogy csak végzés formájában teszi lehetővé ideiglenes intézkedés elrendelését, és így – álláspontjuk szerint – annak csak a belföldi végrehajthatóságát biztosítja. Az új Vbtv. valóban eltér az UNCITRAL mintatörvény ajánlásától és csak végzés formájában elrendelt ideiglenes intézkedésre ad lehetőséget, és nem engedi meg azt, hogy a választottbírói ítélettel döntsön az ideiglenes intézkedés iránti kérelemről. Ennek oka, hogy hazai eljárásjogunkban ítélet, részítélet és közbenső ítélet alatt kizárólag a jogvitát vagy annak egy részét érdemben eldöntő határozatokat értjük, ezért a magyar jogrendszer keretei közé a végzés formájában hozandó ideiglenes intézkedés illeszthető. Jogalkalmazási zavart okozhatna, ha a Vbtv. az ítélet elnevezést alkalmazná

a választottbíróági eljárásban egy teljesen más tartalmú jogintézmény esetén.

Kritikát fogalmaztak meg amiatt is, hogy az ideiglenes intézkedés elrendeléséhez a kérelmezőnek azt kell valószínűsítene, hogy a követelés érdemben sikerre fog vezetni, ahelyett, hogy a törvény – az UNCITRAL mintatörvény ajánlásával összhangban – annak igazolását követelné meg, hogy fennáll annak az észszerű lehetősége, hogy a kereset érdemben sikerre vezet. Akárhogy is fogalmaz azonban a törvény, az ideiglenes intézkedésre vonatkozó szabályozás a természeténél fogva veti fel a prejudikáció gyanúját. Éppen e gyanú eloszlátása céljából rendelkezik úgy az új Vbtv., hogy az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet elbíráló határozat alapjául szolgáló mérlegelése nem köti a választottbíróági tanácsot bármely későbbi mérlegelés során.

Kritikát fogalmaztak meg amiatt is, hogy az új Vbtv. lehetővé teszi, hogy a választottbíróági tanács kérelem hiányában, akár a felek előzetes értesítése nélkül is módosítsa, felfüggeszse, hatályon kívül helyezze az általa hozott ideiglenes intézkedést. A szabályozás e része valóban eltér a mintatörvény ajánlásától. Emellett szól azonban az, hogy indokolt megadni a lehetőséget a választottbíróági tanácsnak arra, hogy a károkozás megelőzése érdekében módosítsa, felfüggeszse, hatályon kívül helyezze az intézkedését, ha „hivatalból” észleli a döntése megalapozatlanságát, okafigyottá válását.

5. KERESKEDELMI VÁLASZTOTTBÍRÓSÁG

Az új Vbtv. a régi törvényhez hasonlóan különbséget tesz eseti és állandó (vagy intézményi) választottbíráskodás között. Míg az eseti választottbíráskodás egyetlen jogvita eldöntésére jön létre, az állandó választottbíráskodás ügyintéző szervezettel, választottbírói névjegyzékkel és saját eljárási szabályzattal rendelkezik. A belföldi intézményi választottbíráskodás szabályait az új Vbtv. akként változtatja meg, hogy a kereskedelmi választottbíráskodásra a hazai intézmények közül – a Vbtv. 59. § (2) bekezdésében meghatározott kivételekkel – a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett működő Állandó Választottbíráskodást (Kereskedelmi Választottbíráskodás) jogosítja fel, és részletesen meghatározza az annak működésére vonatkozó szabályokat.

A választottbíróági eljárás lényegi jellemzője, hogy a felek által kiválasztott bírók dönthetik el a jogvitát. Gyakran előfordul azonban, hogy a felek a bíró személyében nem tudnak megállapodni. A Kereskedelmi Választottbíráskodás hatáskörébe tartozó ügyekben a felek megegyezésének hiányában (vagy ha a felek által kijelölt választottbírók nem tudnak megegyezni az elnök személyében) a választottbíráskodás elnöksége jelöli ki a bírót vagy a választottbíróági tanács elnökét a választottbíró-ajánlási listáról. Ez az indoka annak, hogy az új törvény részletesen meghatározza, hogy a Kereskedelmi Választottbíráskodás elnöksége kiket vehet fel a választottbíró-ajánlási listára. Az új törvény objektív feltételként rögzíti a jogász végzettséget, 10 év jogász szakmai tapasztalatot, valamint a jogi szakvizsga letételét.

Nagy vitát generált az új Vbtv. azzal, hogy felső korhatárt is meghatároz, nem kerülhet ugyanis a listára az, aki a hetvenedik életévét már betöltötte. Egyes vélemények szerint ez a szabály indokolatlanul fosztja meg a választottbíráskodás lehetőségétől a hetven év feletti szaktekintélyeket. Többen úgy látják, hogy a felekre kellene bízni azt, hogy az életkor szakmai képességekre gyakorolt hatását megítélik. Azzal ugyan egyet lehet érteni, hogy az életkornak a választottbírói alkalmasságra való kihatásának megítélését a felekre kell bízni, ezért a törvény nem is zárja ki, hogy a felek hetven év feletti választottbíróként jelöljenek. Figyelemmel azonban arra, hogy a választottbíró-ajánlási listáról kell kijelölni az egyedül eljáró bírót, illetve a tanács elnökét, ha annak személyében a felek nem tudnak megállapodni, a lista összeállítására vonatkozó szabályoknak biztosítaniuk kell, hogy az elnökség olyan személyek közül választhasson, akikről alappal feltételezhető, hogy alkalmasak az eljárás lefolytatására. Ez a követelmény vetette fel a választottbírói tevékenység gyakorlásnak felső korhatárhoz kötését.

Vitát generált az új törvény azon szabálya is, amely szerint az elnökség tagja nem járhat el választottbíróként és szakértőként a Kereskedelmi Választottbíráskodás hatáskörébe tartozó eljárásban, kivéve azokat az ügyeket, amelyekben a választottbírókénti kijelölését az elnökségi tagi megbízatása keletkezése előtt elfogadta, illetve amelyekben az elnökségi tagi megbízatása keletkezése előtt szakvéleményt adott. Az elnökség tagja jogi képviselőként sem járhat el a Kereskedelmi Választottbíráskodás hatáskörébe tartozó eljárásban. Egyes vélemények szerint ez a szabály kétséggé teszi, hogy az elnökségi tagi tisztségre alkalmas jelölteket találjanak. Az összeférhetlenségi szabály célja, hogy kizárja az elnökségi döntések nem kívánatos befolyásolásának lehetőségét, ami a választottbíráskodással szembeni bizalmat erősítheti. Az ugyanakkor kétségtelen, hogy a korábban egyébként választottbíráskodó elnökségi tagok számára ez jelentős anyagi áldozathozattal járhat. Ennek ellenére abban is biztosak lehetünk, hogy vannak Magyarországon olyan, a választottbíráskodás területén értékes tapasztalatokat szerzett szakemberek, akik a hazai választottbíráskodás érdekében hajlandóak ezt az áldozatot meghozni, és ilyen feltételek mellett is elvállalják a Kereskedelmi Választottbíráskodás elnökségi tagi tisztségét.

6. A T/18315. SZÁMÚ TÖRVÉNYJAVASLAT³

6.1. Az új Vbtv.-t akkor kell alkalmazni a választottbíráskodás során, ha az eljáró állandó választottbíráskodás székhelye vagy az eseti választottbíráskodás helye Magyarországon van. Az eseti választottbíráskodásra tehát akkor terjed ki a magyar választottbíróági törvény hatálya, ha a választottbíróági eljárás helye Magyarországon van. Az állandó választottbíráskodás eljárása esetén viszont csak akkor kell alkalmazni a Vbtv.-t, ha az állandó választottbíráskodás székhelye Magyarországon van.

³ A törvényjavaslatot és annak indokolását ld. www.parlament.hu/iromanyok-lekerdezese, Iromány száma: 18315.

Az új törvény hatálya ennek alapján nem terjed ki a külföldi székhelyű állandó választottbíróságok magyarországi eljárására. Felmerült e szabályozás megfeleltetése olyan állandó választottbíróságok esetén, amelyek nemzetközi szervezetek mellett működnek, mint például a Nemzetközi Kereskedelmi Kamara mellett működő Választottbíróság. Véleményünk szerint indokolt lehetőséget tenni, hogy a nemzetközi szervezetek mellett működő állandó választottbíróságok eljárásának kikötése esetén a felek a választottbíráskodásra irányadó jogként a magyar jogot választhassák.

A Kormány által 2017. november 7. napján benyújtott T/18315. számú törvényjavaslat ezzel összefüggésben az új Vbtv. hatályát meghatározó szabály módosítását is célozza. A módosítás alapján nem lenne akadálya a külföldi székhelyű állandó választottbíróságok magyarországi eljárásának, ha a felek a választottbíráskodás tekintetében a Vbtv. rendelkezéseinek vetik alá magukat. A Vbtv. alkalmazásának kikötése esetén a külföldi székhelyű állandó választottbíróság a magyar törvény alapján folytatná le az eljárást.

6.2. Annak biztosítása érdekében, hogy a különböző honosságú felek közötti jogvitában harmadik ország állampolgára legyen az egyesbíró, illetve a tanács elnöke, az új Vbtv. 12. § (5) bekezdése előírja, hogy nemzetközi választottbíráskodás esetén az egyesbíró, illetve az elnöklő bíró kijelölése során a felektől eltérő állampolgárságú bírót kell jelölni. Az új törvény szabályozási konstrukciója miatt azonban e szabályt olyan esetben is alkalmazni kellene, amely az eredeti jogalkotói akaratnak nem felel meg, így például előállhatna olyan eset, amikor két magyar fél közötti jogvitában sem jelölhető magyar bíró. A Vbtv. módosítása ezért elhagyja az új törvényből a felektől eltérő állampolgárságú bíró kijelölésére vonatkozó szabályt. Ennek külön kimondására egyébként azért sincs szükség, mivel a különböző honosságú felek közötti jogvitában a felektől eltérő állampolgárságú bíró jelölését a Vbtv. a módosítással érintett szabály nélkül is biztosítja. A törvény előírja ugyanis, hogy a hiányzó választottbíró kijelölése során figyelemmel kell lenni minden olyan szempontra, amely előreláthatóan biztosítja független és pártatlan választottbíró kijelölését, így lehetővé teszi annak értékelését is, ha a felek esetleg eltérő honosságúak.

6.3. Az új törvény belföldön az állandó jellegű kereskedelmi választottbíráskodásra 2018. január 1. napjától a Kereskedelmi Választottbírószágot jogosítja fel. Ezzel összhangban az Energetikai Állandó Választottbírószág, valamint a Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbírószág megszűnéséről is rendelkezik. A megszűnő állandó választottbírószágok hatáskörei így lényegében a Kereskedelmi Választottbírószághoz kerülnek.

Részben ezzel a változással összefüggésben az új választottbírószági törvény arról is rendelkezik, hogy a megszűnő választottbírószágok alapítói a Kereskedelmi Választottbírószág vezető testületébe tagokat delegálhatnak. Az elnökségbe az elnököt és két tagot a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara, egy-egy tagot pedig a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal, a Budapesti Értéktőzsde Zrt. és a Magyar Bankszövetség delegál. Mivel a választottbírók jelentős része az ügyvédi

kar soraiból kerül ki, a vezető testületbe egy tagot delegálhat a Magyar Ügyvédi Kamara is.

Annak érdekében, hogy fel lehessen lépni az elnökségi feladatok ellátására méltatlanná vált elnökségi taggal szemben, az új Vbtv. lehetővé teszi, hogy az elnökség tagját az őt delegáló szervezet bármikor indokolás nélkül visszahívja. A Vbtv. e szabályozási megoldása nem zárja ki azt, hogy a delegáló szervezet „visszaéljen” a visszahívási jogával, ezért a Vbtv. módosítása részletesebben meghatározza a visszahívás rendjét. Annak érdekében, hogy az indokolás nélküli visszahívási joggal ne lehessen visszaélni, a módosítás alapján az elnökség tagja csak akkor hívható vissza, ha azt legalább négy másik elnökségi tag kezdeményezi. A módosítás alapján ebben az egy esetben mérlegelheti a delegáló szervezet az elnökségi tag visszahívását.

6.4. Az új Vbtv. alapján megszűnő választottbírószágok vagyona az alapítóikra száll át. Ez azt jelenti, hogy az Energetikai Állandó Választottbírószág vagyona a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalra, a Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbírószág vagyona pedig a Budapesti Értéktőzsdére, valamint a Magyar Bankszövetségre száll. Az új Vbtv. azonban nem rendelkezik a megszűnő választottbírószágok előtt indult és a megszűnés időpontjáig be nem fejezett ügyekben a felek által a választottbírószági költségek (választottbírók díja, szakértői díj, stb.) fedezése céljából megfizetett pénzeszegek sorsáról. Indokolt ezért az új törvényben kifejezetten is rendelkezni arról, hogy ezek a pénzeszegek nem a megszűnő választottbírószágok vagyonát képezik. Az új Vbtv. 67. § (2) bekezdésének módosítása biztosítja, hogy a megszűnő választottbírószágok előtt indult, folyamatban lévő ügyekben a felek által a választottbírószági költségek fedezése céljából megfizetett pénzeszegek felhasználhatóak legyenek az eljárásokban a választottbírószágok megszűnése után is.

6.5. Az új Vbtv. részletesen meghatározza, hogy a Kereskedelmi Választottbírószág vezető testületébe milyen feltételeknek megfelelő tagok delegálhatóak. Az elnökség tagja csak olyan személy lehet, aki jogász munkakörben eltöltött, legalább tíz év szakmai gyakorlattal rendelkezik, valamint a jogi szakvizsgát, vagy a hazai joga szerint annak megfelelő szakvizsgát letette, és jelentős tapasztalattal rendelkezik a választottbíráskodásra vonatkozó szabályok alkalmazásával kapcsolatban. E szabályok csak akkor érhetik el a céljukat és csak akkor biztosíthatják a vezető testületi munka színvonalát, ha a tagok személyesen vesznek részt az elnökség munkájában. Ezért a módosítás kötelezi a tagokat arra, hogy személyesen lássák el feladataikat.

6.6. Az új törvény lehetővé teszi, hogy a választottbírószági szerződésben nem részes személy is részt vegyen a választottbírószági eljárásban, valamint, hogy a választottbírószági tanács a választottbírószági szerződésben nem részes személy által vagy az ilyen személlyel szemben előterjesztett igényt is elbírálgjon. Ennek feltétele, hogy a szerződésben nem részes féllel szembeni igény (vagy e fél igénye) a választottbírószági szerződés tárgyát képező jogvitával csak egységesen dönthető el, és e harmadik személy írásbeli nyilatkozatban aláveti magát

a választottbíróság hatáskörének. Az új törvény megteremti továbbá a választottbírósági eljárásba beavatkozás, valamint az eljárásújítás lehetőségét.

Az új törvény hatálybalépése előtt a felek annak tudatában kötötték ki belföldi választottbíróság eljárását, hogy a választottbírósági szerződésben nem részes személy félként és beavatkozóként sem vehet részt az eljárásban, illetve hogy perújítási jellegű jogorvoslatra sem biztosít lehetőséget a törvény. Méltánytalan lenne ezért, valamint a jogalko-

tási szabályokat is sértené, ha az új jogintézményeket a törvény hatályba lépése előtt megkötött választottbírósági szerződések alapján indult jogviták esetén is alkalmazni kellene. Az új Vbtv. módosítása ezért azt is biztosítaná, hogy e rendelkezéseket csak a törvény hatálybalépése után kötött szerződések alapján indult választottbírósági eljárásokban alkalmazzák.